

Omprövningsbegäran gällande tjänsteinnehavarbeslut 11/2025 och 12/2025, kommunmedlem
Svenska nämnden för fostran och utbildning 12.06.2025 § 30
250/01.01.01/2023

Beredare	Förvaltningsdirektör Jaana Suihkonen, kommunjurist Hannu Sorvari, fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi
Beslutsförslag	Bildningsdirektör Eeva-Kaisa Ikonen Svenska nämnden för fostran och utbildning beslutar förkasta omprövningsbegäran som gäller utbildningschefens beslut 15.4.2025 12/2025 eftersom de grunder som anförts i omprövningsbegäran inte ger anledning att upphäva beslutet.
Behandling	Bildningsdirektör Eeva-Kaisa Ikonen presenterade paragraferna 30 och 31 som en helhet under behandlingen av § 30. Förvaltningsdirektör Jaana Suihkonen och utbildningschef Ulrika Willför-Nyman deltog i behandlingen av ärendet, men avlägsnade sig före beslutsfattandet i ärendet. Administrativ sakkunnig Tomi Koskela avlägsnade sig från sammanträdet kl. 17.50. Ledamot Hagelstam avlägsnade sig från sammanträdet kl. 17.52 under behandlingen av § 30. Han återvände till sammanträdet kl. 17.55 under behandlingen av samma paragraf. Föredragande tillade följande mening i redogörelsen av ärendet under underrubriken Publicering av beslutet endast på finska: Dessutom har rektorn fått ta del av en svensk översättning av beslutet. Föredragande tillade ytterligare följande mening i redogörelsen av ärendet under underrubriken Användningen av personalenkäter: Detta framkom särskilt ur de öppna svaren. Nämnden höll en teknisk paus i mötet kl. 18.54 – 19.27. Jaana Suihkonen och Ulrika Willför Nyman avlägsnade sig från mötet kl. 18.54.
Beslut	Svenska nämnden för fostran och utbildning beslutade enligt beslutsförslaget.
För kännedom	Ändringssökande
Redogörelse	Föredragandens motivering Utbildningschefen har genom sina tjänsteinnehavarbeslut som är föremål för omprövningsbegäran, 11/2025 (14.4.2025) och 12/2025 (15.4.2025), sagt upp en rektors tjänsteförhållande med stöd av 35 § i lagen om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden. Genom beslut 12/2025 (15.4.2025) har beslutet 11/2025 från 14.4.2025 själv rättats, vilket innebär att beslut 12/2025 ersätter beslut 11/2025. Föremål för omprövningsbegäran

är därmed tjänsteinnehavarbeslut 12/2025 från 15.4.2025. De två besluten är till sitt materiella innehåll identiska, men det senare beslutet rättade en felaktig sekretessmarkering i det första beslutet.

Begäran om omprövning

Omprövningsbegäran av en kommunmedlem har lämnats in till kommunens registratur 25.4.2025. Begäran om omprövning har inkommit inom utsatt tid och ska således prövas.

Enligt 137 § i kommunallagen får omprövning begäras av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av kommunmedlemmarna.

Den som framställt begäran om omprövning är kommunmedlem och har därmed rätt att begära omprövning av beslutet.

Som grund för omprövningsbegäran har hänvisats till både beslutets laglighet och ändamålsenlighet. I omprövningsbegäran yrkas att beslutet ska förkastas, vilket torde innebära upphävande av beslutet.

De grunder som anges i omprövningsbegäran kan sammanfattas enligt följande: 1. Beslutet är lagstridigt, eftersom det har publicerats endast på finska. 2. Anklagelserna om ekonomiska försummelser från rektorns sida ifrågasätts, och chefen har inte vidtagit de åtgärder som rektorn föreslagit. Utbildningschefen och bildningsdirektören bär gemensamt ansvar för ekonomin tillsammans med rektorn. 3. Resultaten från personalenkäten har använts felaktigt som grund för uppsägningen och i strid med enkätens syfte. 4. Inga arbetarskyddsanmälningar har gjorts om rektorn, och hon har inte gjort sig skyldig till något brott. Inga beslut fattade av henne har överklagats. 5. Rektorn har inte fått någon anmärkning eller varning av arbetsgivaren. Arbetsgivaren har inte följt kommunens anvisning för utfärdande av anmärkning eller varning (11/2022). 6. Utbildningschefen har försummat sina skyldigheter gentemot rektorn. 7. Beslutet har felaktigt publicerats med detaljer på kommunens webbplats under tjänsteinnehavarbeslut. 8. Utbildningschefen har till sitt beslut samlat anklagelser från en lång tidsperiod, till och med ett år tillbaka. 9. Kommunfullmäktiges ordförande har utan befogenheter deltagit i uppsägningen av rektorn, och utbildningschefen har läckt information om förberedelserna av uppsägningen till fullmäktiges ordförande.

Den som framställt omprövningsbegäran har lämnat in en komplettering till sin begäran 12.5.2025.

I kompletteringen till omprövningsbegäran har följande grunder åberopats: 1. beslutet strider mot förvaltningslagen, eftersom det inte är formulerat på ett korrekt och lämpligt sätt, 2. i beslutet har inte motiverats vad i rektorns agerande som varit så allvarligt att det motiverar en direkt uppsägning, 3. beslutet är motstridigt, 4. bildningsdirektören har det övergripande ansvaret för ekonomin inom undervisningsväsendet, 5. utbildningschefen har offentligt uppgett att Winellska skolans ekonomi är i ordning kort efter uppsägningen och har samtidigt svartmålat rektorn i offentligheten medan rektorns tjänsteförhållande fortfarande varit i kraft.

Omprövningsbegäran har kunnat kompletteras med stöd av 22 § 3 mom. i förvaltningslagen. I kompletteringen hänvisas fortsatt till grunderna laglighet och ändamålsenlighet, vilka även framfördes i den ursprungliga

omprövningsbegäran. Kompletteringen av omprövningsbegäran tas upp till prövning.

Grunderna i omprövningsbegäran och dess komplettering framgår närmare av de bifogade handlingarna. De i omprövningsbegäran framförda grunderna och bedömningen av dem presenteras under följande rubriker.

Bedömning av beslutet som omprövningsbegäran gäller

Publicering av beslutet endast på finska

Kyrkslätt är en tvåspråkig kommun. Majoriteten av kommuninvånarna är finskspråkiga, vilket innebär att det så kallade dominerande arbetsspråket i kommunens förvaltning är finska. Inom utbildningsväsendet betjänas kunderna på antingen finska eller svenska, beroende på kundens eget val. För de båda språkgrupperna har kommunen inrättat en finsk samt en svensk nämnd för fostran och utbildning. Skolorna verkar enligt språk antingen under den finska eller den svenska nämnden. För ärenden som faller under den svenska nämnden för fostran och utbildning används svenska som handläggningsspråk. I det nu aktuella fallet har rektorn verkat under den svenskspråkiga nämndens ansvarsområde.

Inom svenska nämnden för fostran och utbildnings verksamhetsområde används svenska. I det här fallet är det fråga om ett beslut som riktar sig mot en enskild individ. Vid sådana beslut är det inte avgörande för åtgärdens giltighet vilket språk som används, så länge delgivningen skett korrekt och den berörda personen kan förstå beslutet. Situationen vore en annan om beslutet gavs på ett språk som den berörda personen i betydande grad behärskar sämre, vilket skulle försvåra förståelsen av beslutet. I sådana fall ska kommunen se till att beslutet översätts. Själva beslutet skulle dock inte bli ogiltigt av denna orsak. I en uppsägningsprocess ligger fokus på arbetsrättsligt och förvaltningsrättsligt förfarande och på att beslutet har kunnat delges utan problem.

Också språklagen är i detta avseende öppen. Rektor har till exempel skrivit sin omprövningsbegäran på finska. Rektor behärskar finska, vilket innebär att finska också är partens språk, enligt den terminologi som används i 12 § i språklagen. Enligt 12 § i språklagen används som handläggningsspråket i förvaltningsärenden hos tvåspråkiga myndigheter partens språk. Har parterna olika språk eller vet man inte när saken väcks vilka samtliga parter är, skall myndigheten med beaktande av parternas rätt och fördel bestämma vilket språk som skall användas. Om valet av språk inte kan definieras på den grunden, används majoritetsspråket i myndighetens ämbetsdistrikt. I den mån det är fråga om publicering av beslutet på ett visst språk, det vill säga offentlig tillgänglighet, publiceras personalbeslut i Kyrkslätt kommun som utgångspunkt på finska. Beslutet har publicerats på finska eftersom det delgavs rektorn på finska. En svensk översättning av beslutet har funnits tillgänglig och har på begäran senare överlämnats till den som framställt omprövningsbegäran. Dessutom har rektorn fått ta del av en svensk översättning av beslutet. Påståendet att uppsägningsbeslutet på något sätt skulle vara ogiltigt på grund av att det publicerats på finska saknar laglig grund och ska därför förkastas.

Det aktuella ärendet har heller inte varit av sådan karaktär att invånarna haft ett särskilt informationsbehov om det. Kommunen säkerställer att förtroendevalda kan fullgöra sina uppgifter. I samband med behandlingen av omprövningsbegäran tillställs nämnden det beslut som är föremål för

omprövning på svenska, så att medlemmarna i den svenska nämnden för fostran och utbildning kan fullgöra sina uppgifter.

Uppsägningsgrund som beror på tjänsteinnehavaren, allmänt

Enligt 35 § i tjänsteinnehavarlagen får en arbetsgivare inte säga upp ett tjänsteförhållande av något skäl som beror på tjänsteinnehavaren, om inte skälet är sakligt och vägande. Som sådana skäl kan anses allvarligt brott mot eller åsidosättande av sådana förpliktelser som följer av tjänsteförhållandet, lag eller bestämmelser och som är av väsentlig betydelse för tjänsteförhållandet samt en väsentlig förändring av de personliga arbetsförutsättningar på grund av vilka tjänsteinnehavaren inte längre kan klara av sina arbetsuppgifter. Vid bedömningen av om det är fråga om sakliga och vägande grunder skall arbetsgivarens och tjänsteinnehavarens omständigheter beaktas som en helhet.

En tjänsteinnehavare som har åsidosatt eller brutit mot sina förpliktelser som följer av tjänsteförhållandet får dock inte sägas upp förrän han eller hon varnats och därigenom beretts möjlighet att rätta till sitt förfarande.

Arbetsgivaren skall före uppsägningen reda ut om det är möjligt att undvika uppsägning genom att tjänsteinnehavaren placeras i ett annat tjänsteförhållande. Om grunden för uppsägningen är en så allvarlig överträdelse i anslutning till tjänsteförhållandet att det rimligen inte kan förutsättas att arbetsgivaren fortsätter tjänsteförhållandet, behöver 3 och 4 mom. inte iakttas.

Enligt 36 § i tjänsteinnehavarlagen skall en uppsägning på någon grund som avses i 35 § ske inom skälig tid efter det att den myndighet som beslutar om uppsägningen har fått kännedom om uppsägningsgrunden.

Ekonomiska försummelser och ansvar för ekonomin

Enligt omprövningsbegäran är anklagelserna om rektorns ekonomiska försummelser tvivelaktiga, och chefen har inte vidtagit de åtgärder som rektorn föreslagit. Enligt verksamhetsdirektivet för bildningssektorn 1.1.2025 har utbildningschefen och bildningsdirektören ett gemensamt ansvar för ekonomin tillsammans med rektorn. Rektorns chefer har eventuellt försummat sin skyldighet att introducera rektorn och följa upp ekonomin. Bildningsdirektören har det övergripande ansvaret för bildningssektorns ekonomi i helhet. Likaså har utbildningschefen dessutom offentligt 16.4.2025 uttalat att skolans ekonomi är ordning. Beslutet innehåller även motstridiga påståenden om anställning av lärare och rekrytering av assistenter.

Utifrån det ovanstående konstateras följande: ansvarsfördelningen för bildningssektorns ekonomi mellan olika tjänsteinnehavare fastställs i kommunens förvaltningsstadga (§ 42), verksamhetsdirektivet för bildningssektorn (§ 2) och i tjänsteinnehavarnas uppgiftsbeskrivningar. Enligt Kyrksläts kommuns uppgiftsbeskrivning för rektorer ansvarar rektorn för skolans/läroanstaltens pedagogiska verksamhet, personalledning, förvaltning och ekonomi. En av rektorns centrala arbetsuppgifter är att planera, utveckla och utvärdera skolans/läroanstaltens verksamhet.

Rektorn bär ett entydigt ansvar för att planera verksamheten i enlighet med den fastställda budgeten, det vill säga de tilldelade timresurserna. Rektorns väsentliga försummelse har varit att inte planera läsåret 2024–2025 i

enlighet med den timresurs som varit definierad och känd. Rektorn har tidigare arbetat i Kyrksläatts kommun som direktör för svensk utbildning och småbarnspedagogik åren 2021–2022, samt under åtta månader år 2023 som utbildningschef för den svenska utbildningen, där hon ansvarade för hela servicegruppens ekonomi. Utgående från denna tidigare arbetserfarenhet har rektorn mycket god kännedom om hur timresurser fastställs samt hur budgeten ska användas och följas upp. I början av år 2024 presenterade utbildningsdirektören de beräkningar som ligger som grund för timresursen för läsåret 2024–2025 vid ett rektorsmöte, och de skolvisa beräkningarna har delats ut till rektorerna i februari 2024. Stöd har funnits tillgängligt för rektorn. Utbildningsdirektören har erbjudit alla rektorer möjlighet att tillsammans med henne gå igenom timresursen och planeringen för nästa läsår. Rektorn utnyttjade inte denna möjlighet. I stället hade rektorn ovanligt frekvent kontakt med en specialplanerare inom bildningens förvaltning, som också erbjudit rektorn ovanligt mycket stöd. Information om rektorns allvarliga försummelser i ekonomisk planering kom till arbetsgivarens kännedom i slutet av januari 2025, då rektorn medgav att hon inte alls hade beräknat den totala timfördelningen.

När det gäller det ekonomiska ansvaret konstateras även att rektorn inte, så som det påstås i omprövningsbegäran, föreslagit för utbildningschefen att samarbetsförhandlingar skulle inledas hösten 2024, och hon har inte heller begärt stöd av utbildningschefen. Tvärtom var det utbildningschefen som redan i juli 2024 uttryckte sin oro för det stora antalet lärare och hur rektorn skulle kunna genomföra sina planer inom ramen för den fastställda timresursen. Rektorn har då förklarat för utbildningschefen att bland annat vissa lönekostnader skulle falla bort då en lärare går i pension och en annan blir föräldraledig. Hon har även förklarat att till exempel en ämneslärare också fungerar som klasslärare.

Efter att rektorn sagts upp har utbildningschefen varit tvungen att besvara mediernas frågor om ärendet. I offentligheten har hon kunnat lämna lugnande besked om skolans ekonomi, eftersom kommunen då hade tydlig information om orsaken till budgetöverskridningen samt kännedom om hur budgeten framöver ska räcka till. Arbetsgivaren har även börjat åtgärda underskottet i Winellska skolans ekonomi genom interna budgetöverföringar inom utbildningsväsendet. Dessa omständigheter ändrar dock inte det faktum att rektorn har försummat sina skyldigheter enligt ovan och genom sitt agerande orsakat kommunen ekonomisk skada.

Beslutet är inte motstridigt, så som det påstås. Rektorn har haft skyldighet att anställa ett tillräckligt antal skolgångshandledare. Budgeten för rekryteringen av skolgångshandledare är separat från den timresurs som fastställer lärarresurserna.

Användningen av personalenkäter

Enligt omprövningsbegäran har resultaten från personalenkäten använts felaktigt som grund för uppsägningen, i strid med enkätens syfte och utan att ta hänsyn till skolans exceptionella förhållanden.

Utifrån det ovanstående konstateras att arbetsgivaren haft tillgång till resultat från personalenkäter från tidigare år, vilket har möjliggjort jämförelser med resultaten från tidigare år. Resultaten från den riktade arbetsplatsutredningen i början av år 2025 och de uppgifter som experter från Terveystalo presenterade för arbetsgivaren visade att bristerna gällde rektorns agerande och att resultaten var exceptionellt allvarliga. Detta framkom särskilt ur de öppna svaren. Denna bedömning stöddes även av

informationen som arbetsgivaren fick från personalen i samband med behandlingen av resultaten. Skolans förhållanden förklarar inte de allvarliga bristerna.

Betydelsen av att det saknas arbetarskyddsanmälningar, anmärkningar och varningar

Enligt omprövningsbegäran är det anmärkningsvärt att det inte har gjorts några arbetarskyddsanmälningar om rektorn, att hon inte har gjort sig skyldig till något brott och att hennes beslut inte har överklagats. Dessutom har beslut fattade av henne inte överklagats.

Enligt omprövningsbegäran har rektorn inte fått någon anmärkning eller varning av arbetsgivaren. Arbetsgivaren har inte följt kommunens anvisning för utfärdande av anmärkning eller varning (11/2022). Enligt omprövningsbegäran har det i beslutet inte motiverats varför rektorns agerande anses vara så allvarligt att uppsägning utan föregående varning har ansetts vara motiverad.

Uppsägning av en tjänsteinnehavare enligt 35 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare förutsätter inte att det har gjorts arbetarskyddsanmälningar, att tjänsteinnehavaren har begått ett brott eller att beslut som hen fattat har överklagats.

Enligt 35 § 5 mom. i lagen om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden kan en tjänsteinnehavare sägas upp utan varning, om grunden för uppsägningen är en så allvarlig överträdelse i anslutning till tjänsteförhållandet att det rimligen inte kan förutsättas att arbetsgivaren fortsätter tjänsteförhållandet. Kommunens anvisning för utfärdande av anmärkning eller varning beaktar att särskilda omständigheter i varje enskilt fall ska tas beaktande. Denna anvisning hindrar inte arbetsgivaren från att säga upp en tjänsteinnehavare utan varning i en situation där villkoren enligt tjänsteinnehavarlagen har uppfyllts. Rektorn har sagts upp med stöd av den helhet som anges i det beslut som omprövningsbegäran gäller, och som utgör en grund enligt 35 § 5 mom. i tjänsteinnehavarlagen.

Sammanställning av försummelser över en längre tidsperiod

I omprövningsbegäran anges att utbildningschefen har sammanställt försummelser till beslutet som sträcker sig upp till ett år tillbaka, och att utbildningschefen inte har diskuterat ärendena med rektorn och biträdande rektorn.

Kyrksläatts kommun konstaterar att enligt 36 § i lagen om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden ska arbetsgivaren åberopa grunden för uppsägning inom skälig tid efter att arbetsgivaren fått kännedom om försummelserna. Det väsentliga i bedömningen är alltså när arbetsgivaren har fått vetskap om en försummelse. Arbetsgivaren har i detta fall åberopat grunden för uppsägning inom den tidsram lagen föreskriver efter att arbetsgivaren fått kännedom om uppgifterna. Utbildningschefen har dessutom haft ovanligt mycket kontakt och samarbete med både rektorn och biträdande rektorn.

Utbildningschefens påstådda försummelser i förhållande till rektorn

Enligt omprövningsbegäran har utbildningschefen försummat sina uppgifter genom att inte hålla utvecklingssamtal och genom bristfällig kommunikation.

Kyrksläotts kommun konstaterar att kommunikationen mellan rektorn, biträdande rektorn och utbildningschefen har varit mycket aktiv. Utbildningschefen har gett rektorn ett ovanligt omfattande stöd. Det faktum att ett utvecklingssamtal inte har hållits med rektorn påverkar inte lagligheten av uppsägningen.

Påståendena om att beslutet har publicerats med detaljer på kommunens webbplats, beslutets språk strider mot förvaltningslagen och att arbetsgivaren har kommenterat ärendet offentligt

Enligt omprövningsbegäran har beslutet felaktigt publicerats med detaljer på kommunens webbplats under tjänsteinnehavarbeslut, vilket har orsakat skada på rektorns anseende och haft negativa konsekvenser för henne. Det påstås också att beslutet eventuellt är en sekretessbelagd handling. I omprövningsbegäran konstateras dessutom att beslutet innehåller osakliga formuleringar. Därtill påpekas att utbildningschefen har uttalat sig offentligt om rektorns försummelser under tiden då rektorns anställning fortfarande var i kraft.

Kyrksläotts kommun konstaterar att vid beslutsfattandet och offentliggörandet av beslutet har bestämmelserna i kommunallagen och offentlighetslagen följts. Ett beslut om uppsägning av en tjänsteinnehavare är i utgångsläget helt offentligt. En myndighet kan endast hemlighålla beslut i situationer som definieras i 24 § 1 mom. i offentlighetslagen. Motiveringsdelen i beslutet innehåller inga sekretessbelagda uppgifter. De observerade bristerna i tjänsteinnehavarens agerande är inte sekretessbelagda uppgifter.

Kommunen är bunden av skyldigheten att motivera sina beslut. Även ur arbetsgivarperspektiv måste kommunen motivera sina beslut. Arbetsgivaren är skyldig att i ett uppsägningsbeslut noga specificera de omständigheter som ligger som grund för uppsägningen. Detta är nödvändigt med tanke på rättsskyddet för både arbetsgivaren och den tjänsteinnehavare som sägs upp.

Arbetsgivaren kan inte påverka i vilken utsträckning eller på vilket sätt offentliga beslut behandlas i medierna. Arbetsgivaren har inte självant kommenterat ärendet i offentligheten och har inte svartmålat rektorn, utan har på ett neutralt sätt behandlat enbart sådana omständigheter som varit offentliga och som baserat sig på arbetsgivarens noggrant genomförda utredningar. Utbildningschefen har följt – och varit skyldig att följa – offentlighetslagen vid besvarandet på mediernas förfrågningar. Beslutet är i vilket fall som helst offentligt, och utbildningschefen har endast hänvisat till detta i sina uttalanden.

Kyrksläotts kommun konstaterar dessutom att språket i beslutet är neutralt och sakligt. I beslutet har omständigheterna redovisats motiverat utifrån vad arbetsgivaren fått fram genom hörandeprocessen och det bevisläge som då förelåg.

Kommunfullmäktiges ordförandes deltagande i uppsägningen

I omprövningsbegäran påstås att kommunfullmäktiges ordförande utan befogenhet har deltagit i uppsägningen av rektorn, och att utbildningschefen har läckt information om förberedelserna av uppsägningen till fullmäktiges ordförande.

Kommunfullmäktiges ordförande har inte på något sätt deltagit i uppsägningen av rektorn, och utbildningschefen har inte läckt information

om förberedelserna för uppsägningen till honom. Utbildningschefen har varit tvungen att tillsammans med ordföranden för svenska nämnden för fostran och utbildning och fullmäktiges ordförande behandla ekonomin för Winellska skolan, eftersom en fullmäktigeledamot hade förmedlat felaktig information som hen fått av rektorn till förtroendevalda om skolans ekonomiska situation. Som tjänsteinnehavare har utbildningschefen varit skyldig att ge nödvändig och korrekt information till förtroendevalda, vilket rektorn har varit informerad om på förhand. Utbildningschefen har ingen kännedom om något tillfälle där kommunfullmäktiges ordförande skulle ha presenterat resursberäkningar – och utbildningschefen har inte heller deltagit i något sådant tillfälle.

Sammanfattning

På ovan nämnda grunder bör omprövningsbegäran förkastas för alla delar som ogrundad. Utbildningschefen har varit behörig att besluta om ärendet, beslutet har inte tillkommit i felaktig ordning och strider inte annars heller mot lag. Omprövningsbegäran innehåller inte heller sådana grunder att beslutet skulle behöva ändras på ändamålsenlighetsgrunder.

Beslutshistoria